

Onderwerp Binnenstadslogistiek

Steller Jeroen Berends

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon 050-3678307 Bijlage(n) Ons kenmerk 5681740
Datum 08-06-2016 Uw brief van Uw kenmerk

Geachte heer, mevrouw,

Aanleiding en doel

De binnenstad van Groningen heeft als belangrijkste winkel- en uitgaansgebied van Noord-Nederland een enorme aantrekkingskracht. De drukte neemt de komende jaren verder toe: de stad groeit en de regio wordt wat betreft voorzieningen afhankelijker van Stad. Naast winkelend publiek en bezoekers van hotels, restaurants en cafés is onze binnenstad steeds vaker ontmoetingsplek, een plek om te werken, te studeren, af te spreken, of simpelweg om er te zijn.

De concentratie van al deze verschillende stedelijke functies gaat gepaard met een groeiende vraag naar goederen en diensten. Dit heeft gevolgen voor de bevoorrading van winkels en horeca, maar ook van bedrijven en dienstverleners. Daarnaast leidt de voortdurend veranderende smeltkroes van activiteiten en verkeersbewegingen in de binnenstad nu al op bepaalde momenten en plekken tot oncomfortabele drukte en soms gevaarlijke situaties.

Om onze binnenstad in de toekomst leefbaar, gastvrij, bereikbaar en economisch vitaal te houden voeren we, in goede dialoog met de sector, actief beleid rond de optimalisering van het goederenvervoer. Dat doen we op basis van het in 2013 opgestelde Bevoorradingsprofiel Binnenstad Groningen (raadsbrief 13 mei 2013, RO13.3651792) dat inzicht geeft in de grootte en omvang van de bevoorradingsstromen naar, van en in onze binnenstad. Daarnaast werken we vanuit een drietal sporen die we hieronder toelichten.

1. Visie: Bestemming Binnenstad

Groningen groeit: meer inwoners, meer in- en uitstappers op het Hoofdstation, meer toeristen en meer bezoek uit de regio. De groei zien we vooral terug in de hoogdynamische omgeving van de binnenstad. We constateren dat de dynamiek toeneemt, terwijl de beschikbare hoeveelheid ruimte min of meer gelijk blijft. Vooral aan het eind van de week en op piekmomenten, zoals de zaterdagmiddag is het schipperen met tijd en ruimte.

In Bestemming Binnenstad geven we voetgangers en fietsers meer ruimte met aantrekkelijke stadsstraten en verhogen we het gebruikscomfort: schoon, heel en veilig. Zo scheppen we, in samenwerking met onze partners, de juiste voorwaarden voor een prettig verblijfsklimaat. Tegelijkertijd willen we de bereikbaarheid voor de distributiesector garanderen en waar mogelijk verbeteren. Immers: zonder vracht- en bestelverkeer is economische bedrijvigheid onmogelijk en kan de binnenstad geen winkel-, kantoren-, bedrijven- en uitgaansgebied zijn.

2. Green Deal ZES: Zero Emmision Stadsdistributie

In de landelijke Green Deal ZES, ondertekend in Groningen tijdens het Let's Gro festival 2014, werken we samen met vervoerders, verladers en ontvangers aan een nieuwe aanpak voor stedelijke logistiek. Het belangrijkste doel is een verminderde uitstoot in de binnenstad van Groningen, en uiteindelijk in 2025 emissievrije (elektrisch, met waterstof, op de fiets) bevoorrading van de binnenstad. Dat past bij onze ambitie in 2035 als stad energieneutraal te zijn. Gezamenlijk werken we aan innovatieve oplossingen die gaan over (een combinatie van) organisatie, technologie, regelgeving en gedrag. Zoals tot uiting kwam op de bijeenkomst in The Big Building op 26 maart 2016 die we in samenwerking met het Ministerie van I&M organiseerden en waarbij leden van uw raad aanwezig waren. De Green Deal ZES won in april nog de *Green Deal Award 2016*: van alle Green Deals die Nederland rijk is, is deze de beste.

Voortbouwend op de doelstelling van de Green Deal ZES gaat de gemeente Groningen de inzet van emissievrije voertuigen stimuleren met een aanvullende privilege regeling.

3. Programma Beter Benutten Vervolg

In het programma Beter Benutten Vervolg werkt de regio Groningen-Assen samen met het Rijk en het bedrijfsleven aan een blijvend betere benutting van de infrastructuur, onder andere voor logistiek vervoer met bestemming binnenstad. De focus ligt op duurzame gedragsbeïnvloeding en het realiseren van spitsmijdingen. Dit is voor Groningen zeer relevant vanwege het werk aan de Zuidelijke Ringweg en de tijdelijk verminderde bereikbaarheid van Stad en regio. Daarnaast onderzoeken we in Beter Benutten projecten die 'Last Mile Delivery' fijnmazig en emissieloos via logistieke overslagpunten 'hubs' buiten de (binnen)stad laten plaatsvinden. We betrekken daarbij ook het onderzoek naar de wensen van Noordelijke webshops en de plannen van Cycloon Fietskoeriers.

Gebundeld maatregelenpakket: venstertijden, ontheffingen en handhaving

Binnen het kader van de Binnenstadsvisie, het stimuleren van emissievrije Stadsdistributie en het realiseren van spitsmijdingen nemen we maatregelen die het vracht- en bestelverkeer in het voetgangersgebied slimmer en beter reguleren en bundelen, namelijk:

- het wijzigen van de venstertijden;
- een strenger, op emissievrij vervoer gericht ontheffingenbeleid;
- een gerichte (en op termijn slimmere) handhaving.

Een algehele verruiming van het ochtendvenster van 05.00 tot 12.00u.

In het Bevoorradersprofiel Binnenstad Groningen staat: 'doordat het effectieve tijdvenster (tussen aankomst winkelier rond 9.30u en sluiting bevoorradersvenster om 11u) relatief kort is, hebben leveranciers met veel afleveradressen in de binnenstad te weinig tijd beschikbaar om de bevoorrading met 1 auto te doen. Deze bedrijven zetten nu noodgedwongen meer voertuigen in of laten de chauffeur verder lopen'.

Met de verlenging van het ochtendvenster, ter vervanging van de huidige venstertijden (05.00-11.00 uur) met één extra uur naar 12 uur geven we vervoerders en leveranciers meer mogelijkheden hun ritten in te plannen. Zo kan de bevoorrading beter verspreid met dus minder hinder voor bezoekers en grotendeels na de ochtendspits plaatsvinden.

Stadsbeheer en ook andere afvalinzamelaars in de binnenstad zijn nauw betrokken bij de Green Deal ZES. Het wagenpark van de gemeentelijke voertuigen is al erg schoon en rijdt op GTL, maar wordt verder vergroend, onder meer met nieuwe waterstofvoertuigen. Stadsbeheer mijdt de ochtendspits in de binnenstad, vanwege het drukke busverkeer en de vele fietsers die dan op pad zijn. Stadsbeheer kan het gros van de werkzaamheden binnen de nieuwe venstertijden afronden.

Opheffen huidig avondvenster 18.00 tot 20.00u

Met een ruimer ochtendvenster kunnen de meeste vervoerders hun zendingen al effectief in de ochtend afleveren. De meerwaarde van het avondvenster valt, gekeken naar het gebruik en het effect tegen. In specifieke gevallen (zoals de horecabevoorrading) kan het avondvenster een uitkomst zijn, maar generiek gezien niet. We stellen voor het avondvenster op te heffen. Bedrijven in de avond- en nachthoreca kunnen een ontheffing aanvragen.

Op termijn: onderzoek uitbreiding venstertijdengebied

We willen onderzoeken of straten waar de bus verdwijnt en die nog niet tot het venstertijdengebied behoren (bijvoorbeeld A-straat, Oude Ebbingestraat, Munnekeholm) en eventueel ook de Oude Kijk in 't Jatstraat toegevoegd kunnen worden aan het venstertijden regime. Dat is een ingewikkelde verkeerskundige operatie die de belangen raakt van ondernemers en bewoners. Dit moet verder uitgewerkt worden.

Ontheffingen

Ons ontheffingenbeleid is in 2014 gewijzigd, maar logistiek verkeer is niet in die wijzigingen meegenomen. Daarnaast willen we in ons voorkeursbeleid emissievrij vervoer stimuleren en logistieke innovaties een kans geven. Daarom verlenen we deze *early adaptors* vrije toegang tot de binnenstad, buiten de venstertijden om. Dat betekent dat emissievrije voertuigen per definitie een ontheffing krijgen. Omdat technologische ontwikkelingen ongelooflijk snel gaan en we veel zaken nog niet kunnen overzien, staan we geen open einderegeling voor. Een overvolle binnenstad met emissievrije vracht- en bestelverkeer is niet ons doel. Daarom stellen we een pilot voor, met een evaluatiemoment na een jaar. We herijken dit beleid in 2020 opnieuw. Voor de huidige groep van 15 ontheffingshouders en toekomstige aanvragers zullen we per 1 januari 2017 ons ontheffingenbeleid aanscherpen met aanvullende eisen voor wat betreft de locatie, tijdstip en type voertuig. We zullen hierover nog een aantal malen met (vertegenwoordigers van) de sector in overleg treden.

Handhaving

Nieuwe regelgeving voor venstertijden en ontheffingen kan alleen succesvol zijn als partijen zich houden aan de regels. Zo ontstaat er een duidelijk voordeel voor bedrijven die extra hun best doen en durven investeren in een emissievrij voertuig. Op korte termijn, bij het ingaan van de nieuwe venstertijden, zullen we de handhaving intensiveren. Dit doen we door binnen Stadsstoezicht te herprioriteren. Na een periode van een aantal maanden, waarin we stevig inzetten op het handhaven van de nieuwe regels, zullen we de handhaving meenemen in het reguliere takenpakket overgaan op periodieke strenge controles.

Op langere termijn willen we inzetten op technische hulpmiddelen, zoals cameratoezicht en kentekenerkenning. De verkenning naar de mogelijkheden en investeringen pakken we op. Het gebruik van dergelijke techniek levert de stad ook data op die nuttig zijn voor het onderbouwen van beleid, het ontwikkelen van slimme producten en het prioriteren van andere handhavingstaken.

Motie 'Verminder uitstoot binnenstad'

De luchtkwaliteit in Groningen is aanzienlijk beter dan in veel andere grote steden. Zo voldoet Groningen voor fijn stof met een jaargemiddelde concentratie van $23 \mu\text{g}/\text{m}^3$ ruimschoots aan de wettelijke norm van $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$ én komen in onze stad geen situaties meer voor waar de luchtkwaliteit uit oogpunt van gezondheid onvoldoende is.

Onze maatregelen voor de stadslogistiek leveren een belangrijke bijdrage aan de motie 'verminder uitstoot binnenstad' en daarmee aan een verdere verbetering van de luchtkwaliteit. Door deze maatregelen zal de binnenstad buiten de venstertijden grotendeels alleen nog toegankelijk zijn voor volledig schone (vracht)auto's. 's Middags en aan het begin van de avond verblijven er relatief veel mensen in de binnenstad. Met onze maatregelen wordt voorkomen dat zij tijdens hun verblijf in de binnenstad (wandelen of zittend op een terras) worden blootgesteld aan de uitlaatgassen van (vracht)auto's die op zeer korte afstand passeren.

Voor andere, ingrijpende maatregelen om de uitstoot in de binnenstad te verminderen heeft de gemeente geen instrumenten of bevoegdheden (zo is voor een effectieve aanpak van vervuilende scooters primair betere wetgeving noodzakelijk).

Programma Logistiek

In deze raadsbrief staat de bevoorrading van de binnenstad binnen het venstertijdengebied centraal. Echter, stadslogistiek is meer dan alleen bevoorrading van winkels, horeca, bedrijven en kantoren. Bouwverkeer, afvalinzameling, pakketten, facilitaire inkoop en (ander) business-to-consumer-vervoer zijn andere belangrijke stromen, niet alleen in de binnenstad, maar ook in woonwijken. We willen daarbij als stad innovatief en flexibel zijn, om snel op nieuwe ontwikkelingen te kunnen inspelen.

Rekening houdend met veranderende klanteneisen, zowel vanuit de retail- en horecasector, ondernemers als de (online) winkelende consument, wordt stadslogistiek steeds fijnmaziger en steeds vaker just-in-time. We zullen daarom verder moeten kijken dan alleen naar de drukte van vandaag.

Efficiënte stadslogistiek met zo min mogelijk overlast, die zich kan aanpassen aan ontwikkelingen in de toekomst, ofwel *slimme logistiek*, is daarom ons 'gebundelde' credo. De ontwikkeling van logistieke 'hubs' aan de randen van de (binnen)stad of op de P+R's is daarbij één van de opties. Zo kijken we naar P+R Hoogkerk aan de westrand van de stad om een bijdrage te leveren aan het emissievrij bevoorraden van de binnenstad, en het tegelijk realiseren van spitsmijdingen op de Ring Zuid. Hierop komen we bij uw raad terug. Ook nieuwe vormen van vervoer en nieuwe brandstoffen zijn volop in ontwikkeling, en zorgen voor een veranderend vervoerslandschap. Daarnaast is de cargobike een interessant alternatief voor vracht. We moeten als stad daarom innovatief zijn, zodat we snel op nieuwe ontwikkelingen kunnen inspelen.

Slimme voorbeeldprojecten werken als trigger. In het kader van de Green Deal ZES, en Binnenstad Beter Vervolg organiseren we de komende jaren pilots en projecten. Daarnaast zijn er veel best én bad practises in andere steden, onder andere in onze partnerstad Hamburg, waar we van kunnen leren. Tot slot zullen we inzetten op actief accountmanagement en klantencontact via Economische Zaken, waarmee we het staddistributie dossier verder verbreden.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
Peter den Oudsten

de secretaris,
Peter Teesink